

Quản lý hoạt động Giáo dục thể chất cho học sinh ở trường tiểu học theo Chương trình Giáo dục phổ thông 2018

Nguyễn Đức Phong*

*Học viên cao học. Trường Đại học Trà Vinh

Received: 8/1/2024; Accepted: 16/1/2024; Published: 29/1/2024

Abstract: To effectively innovate the management of physical education teaching in primary schools. From the research results, through the article, the author presents some theoretical issues about: Managing physical education activities for students in elementary schools according to the 2018 general education program.

Keywords: Physical education activities, elementary school, general education program 2018

1. Đặt vấn đề

Để con người được phát triển toàn diện và cân đối, cần phải đảm bảo sự thống nhất giữa các mặt giáo dục. GDTC (GDTC) và các môn giáo dục khác có mối quan hệ lẫn nhau. Trong hoạt động thể dục thể thao (TDTT), cũng như các mặt văn hóa, giáo dục khác, phải có cách tiếp cận đồng bộ, trong đó đức dục đóng vai trò chủ đạo thì mới đạt được hiệu quả tốt trong các mặt giáo dục khác. Bên cạnh đó, cần phải sử dụng đồng bộ các nhân tố, phương tiện, hình thức hoạt động TDTT, sao cho phát triển toàn diện các tố chất thể lực, năng lực vận động và có kỹ năng kỹ xảo rộng rãi, phong phú cần thiết cho cuộc sống và cho hoạt động chuyên môn. Để dạy học GDTC các trường tiểu học một cách hiệu quả cần phải quản lý dạy học tốt môn GDTC. Bài viết, trình bày một số vấn đề lý luận về quản lý hoạt động GDTC cho HS ở trường tiểu học

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Môn GDTC trong Chương trình GDPT 2018

Môn GDTC theo chương trình GDPT (Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018 của Bộ GD&ĐT) nêu rõ: “GDTC là môn học bắt buộc, được thực hiện từ lớp 1 đến lớp 12. Môn GDTC góp phần thực hiện mục tiêu giáo dục phát triển phẩm chất và năng lực (PTPC&NL) của HS, trọng tâm là: trang bị cho HS kiến thức và kỹ năng chăm sóc sức khỏe; kiến thức và kỹ năng vận động; hình thành thói quen tập luyện, khả năng lựa chọn môn thể thao phù hợp để luyện tập nâng cao sức khỏe, phát triển thể lực và tố chất vận động; trên cơ sở đó giúp HS có ý thức, trách nhiệm đối với sức khỏe của bản thân, gia đình và cộng đồng, thích ứng với các điều kiện sống, sống vui vẻ, hoà đồng với mọi người. Nội dung chủ yếu của môn GDTC là rèn luyện kỹ năng vận động và phát triển tố chất thể lực cho HS bằng những bài tập

thể chất đa dạng như: các bài tập đội hình đội ngũ, các bài tập thể dục, các trò chơi vận động, các môn thể thao và kỹ năng phòng tránh chấn thương trong hoạt động TDTT. Nội dung GDTC được phân chia theo hai giai đoạn: Giai đoạn giáo dục cơ bản và giai đoạn giáo dục ĐHNN – Giai đoạn giáo dục cơ bản: Môn GDTC giúp HS biết cách chăm sóc sức khỏe và vệ sinh thân thể; hình thành thói quen tập luyện nâng cao sức khỏe; thông qua các trò chơi vận động và tập luyện thể dục, thể thao hình thành các kỹ năng vận động cơ bản, phát triển các tố chất thể lực, làm cơ sở để phát triển toàn diện. HS được lựa chọn nội dung hoạt động TDTT phù hợp với thể lực của mình và khả năng đáp ứng của nhà trường. – Giai đoạn giáo dục định hướng nghề nghiệp (ĐHNN): Môn GDTC được thực hiện thông qua hình thức câu lạc bộ TDTT. HS được chọn nội dung hoạt động thể thao phù hợp với nguyện vọng của mình và khả năng đáp ứng của nhà trường để tiếp tục phát triển kỹ năng chăm sóc sức khỏe và vệ sinh thân thể, phát triển về nhận thức và năng khiếu thể thao, đồng thời giúp HS có năng khiếu thể thao tự chọn ĐHNN phù hợp.

2.2. Mục tiêu chương trình môn GDTC cấp tiểu học theo chương trình GDPT2018

Theo chương trình GDPT2018 thì: “Mục tiêu chung Môn GDTC giúp HS hình thành, phát triển kỹ năng chăm sóc sức khỏe, kỹ năng vận động, thói quen tập luyện thể dục thể thao và rèn luyện những phẩm chất, năng lực để trở thành người công dân phát triển hài hoà về thể chất và tinh thần, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp xây dựng, bảo vệ Tổ quốc và hội nhập quốc tế, góp phần phát triển tâm vóc, thể lực người Việt Nam; đồng thời phát hiện và bồi dưỡng tài năng thể thao.

- Mục tiêu cấp tiểu học Môn GDTC giúp HS biết

cách chăm sóc sức khỏe và vệ sinh thân thể, bước đầu hình thành các kỹ năng vận động cơ bản, thói quen tập luyện TDTT, tham gia tích cực các hoạt động TDTT nhằm phát triển các tố chất thể lực, làm cơ sở để phát triển toàn diện và phát hiện năng khiếu thể thao

- GDTC là bộ phận hợp thành quan trọng của nội dung giáo dục toàn diện giúp HS có những kiến thức cơ bản về thể chất con người, hình thành các kỹ năng và thói quen rèn luyện và củng cố sức khỏe để làm cho cơ thể phát triển cân đối, khỏe mạnh, ít ốm đau bệnh tật. GDTC là một loại hình giáo dục chuyên biệt với đặc trưng cơ bản chủ yếu là dạy học động tác và phát triển các tố chất thể lực của con người; tiếp thu có hệ thống những cách thức điều khiển hợp lý động tác, qua đó hình thành những kỹ năng, kỹ xảo vận động cơ bản và những hiểu biết có liên quan. Giáo dục các tố chất thể lực là một quá trình tác động có chủ đích nhằm nâng cao năng lực vận động của con người.

GDTC là một trong những nội dung giáo dục toàn diện nhân cách người học trong các trường Tiểu học, nó có thể được tiến hành bằng nhiều con đường, trong đó con đường dạy học môn thể dục là con đường cơ bản và quan trọng nhất.

2.3. Hoạt động GDTC ở trường tiểu học theo chương trình GDPT2018

Hoạt động GDTC gồm hai hình thức cơ bản là GDTC nội khóa và hoạt động TDTT ngoại khóa. Vì vậy, hoạt động GDTC là tác động của chủ thể giáo dục đến đối tượng giáo dục một cách có mục đích, có kế hoạch thực hiện với các hoạt động GDTC nhằm phát triển các kỹ năng vận động, các tố chất vận động và phát triển thể lực cho người học.

Hoạt động GDTC có thể được thực hiện giờ học thể dục nội khóa theo chương trình quy định của Bộ GD&ĐT. Tổ chức tập luyện và kiểm tra tiêu chuẩn rèn luyện thân thể theo lứa tuổi mỗi năm một lần. Tổ chức tập luyện ngoại khóa theo câu lạc bộ thể thao tự chọn trong nhà trường. Ổn định hệ thống thi đấu thể thao của HS theo chu kỳ năm và nhiều năm.

2.4. Biện pháp quản lý HĐGD môn GDTC ở trường tiểu học theo chương trình GDPT2018

Quản lý HĐGD môn GDTC ở trường tiểu học theo chương trình GDPT 2018 là quá trình lập kế hoạch chi tiết cho hoạt động, chuẩn bị cho hoạt động của GV và HS; tổ chức, chỉ đạo hoạt động theo kế hoạch đã vạch ra; Kiểm tra, đánh giá quá trình và kết quả hoạt động nhằm đạt được mục tiêu đề ra.

2.4.1. Xây dựng kế hoạch HĐGD môn GDTC ở

trường tiểu học theo Chương trình GDPT2018

Trên cơ sở mục tiêu dạy học đã quy định của Bộ GD&ĐT, trường tiểu học xây dựng **định hướng, bước đi** để đạt đến mục tiêu phù hợp với thực tiễn nhà trường; từ đó XDKH thực hiện: Mục tiêu chung cần đạt đến của mục tiêu giáo dục môn GDTC, các chỉ tiêu cụ thể cần đạt của mục tiêu.

Kế hoạch phải dựa trên việc xác định mục tiêu dạy học môn GDTC và các chỉ tiêu phát triển năng lực cho HS trong năm học, cụ thể là chỉ tiêu của từng lớp mà họ được giao phụ trách dạy. Điều này phải dựa trên kết quả khảo sát thực trạng môn.

Trên cơ sở kế hoạch chung, hiệu trưởng chỉ đạo XDKH hoạt động của tổ chuyên môn trong cả năm học, cụ thể theo từng học kỳ, từng đợt thi đua, từng tháng; xây dựng thời khóa biểu giảng dạy và nội quy giảng dạy theo hướng PTNLHS; XDKH tự bồi dưỡng để nâng cao PPDH theo hướng PTNLXDKH HS; hướng dẫn tổ chuyên môn, giáo viên XDKH phân bổ cho các khối lớp. Dự kiến các nguồn lực (nhân lực, tài lực, vật lực và thời gian) cho dạy học môn GDTC: Đây là công việc chuẩn bị nhằm định hướng dạy học môn GDTC ở nguồn nào; tài liệu và phương tiện vật chất khác (như đồ dùng học tập, máy móc thiết bị, ...), ai sẽ là nhân lực tham gia thực hiện hoạt động dạy học.

2.4.2. Tổ chức nguồn lực triển khai kế hoạch HĐGD môn GDTC ở trường tiểu học theo Chương trình GDPT2018

Tổ chức phân công GV các khối lớp, tham mưu cho hiệu trưởng phương án phân công GV. Phân công, tổ chức cho GV XDKH dạy học theo từng tiết, từng tuần, từng tháng, từng học kỳ, từng năm học và từng khóa học. Kế hoạch đó phải được thể hiện thông qua: mục tiêu về kiến thức, về kỹ năng; về phương pháp, phương tiện dạy học và hình thức tổ chức dạy học, hình thức KT-ĐG kết quả học tập của HS và đặc biệt lưu ý đến những năng lực đạt được thông qua mỗi bài dạy, chương học và biện pháp cụ thể để PTNL đó. Thống nhất chủ đề tự chọn, thời lượng, thời gian dạy tự chọn sao cho phù hợp với thực tiễn của trường.

Tổ chức cho GV xác định năng lực và các mục tiêu nhận thức tương ứng làm cơ sở cho dạy học: Đầu năm học Phó hiệu trưởng phụ trách chuyên môn cùng các nhóm trưởng chuyên môn căn cứ vào năng lực và phẩm chất, chuẩn kiến thức kỹ năng của môn học, khối, lớp cùng thảo luận để xây dựng mục tiêu đánh giá của môn học đồng thời xác định các mức độ năng lực của người học. Ngoài ra có thể tham khảo

CBQL của các đơn vị giáo dục khác. Trên cơ sở mục tiêu và mức độ năng lực đã xác định của môn học sẽ yêu cầu GV giảng dạy xây dựng mục tiêu cụ thể và xác định các phương diện năng lực mà HS cần hình thành và phát triển qua môn học.

Phân công, sắp xếp, bố trí GV cốt cán nhiệt tình, có chuyên môn vững vàng và đã tham gia các lớp tập huấn theo chương trình.

2.4.3. Chỉ đạo thực hiện kế hoạch HĐGD môn GDTC ở trường tiểu học theo chương trình GDPT2018

Chỉ đạo TCM và GV bộ môn xây dựng mục tiêu dạy học theo hướng khuyến khích PTNLHS. Chỉ đạo TCM và GV soạn bài, chuẩn bị giờ lên lớp theo hướng PTNL HS. Khuyến khích, nêu gương GV thực hiện dạy học, có các biện pháp hành chính, tâm lý và kinh tế để thúc đẩy GV thực hiện đổi mới phương pháp HĐGD môn GDTC ở trường tiểu học theo chương trình GDPT2018 .

Cần chú trọng các biện pháp để điều kiện thuận lợi và khuyến khích từ đó tạo động lực cho GV tích cực, chủ động, sáng tạo trong việc thực hiện kế hoạch giáo dục.

Xây dựng các CLB thể dục trong nhà trường; Xây dựng môi trường giáo dục, tăng cường các hoạt động rèn luyện thể dục cho HS.

Xây dựng đội ngũ GV bộ môn có kỹ năng, năng lực để triển khai các hoạt động GDTC cho HS đạt hiệu quả.

Thực hiện đa dạng hóa các hoạt động GDTC cho HS đáp ứng mục tiêu; Đổi mới phương pháp GDTC phù hợp với điều kiện của nhà trường, phù hợp với nhu cầu, đặc điểm ham thích của HS, tạo động cơ tự giác, tích cực, phát triển tính chủ động, sáng tạo của HS trong giờ học thể dục.

Nhằm tổ chức các hoạt động GDTC dưới các hình thức tổ chức phong phú, đa dạng thu hút người học tích cực tham gia và tham gia hiệu quả tích cực để qua đó thực hiện nhiệm vụ GDTC, PTNL thể chất cho HS (nhận thức và có kỹ năng TDTT khỏe mạnh, thái độ đúng đắn với hoạt động GDTC).

Cần đổi mới phương pháp, phương tiện giảng dạy, nội dung môn học thể dục phù hợp với điều kiện của nhà trường, phù hợp với nhu cầu, đặc điểm ham thích của HS, tạo hứng thú cho HS tham gia học tập và tập luyện. Định hướng phát triển các môn thể thao hiện đại, kết hợp cả phát triển các môn thể thao dân tộc hiện có của địa phương để tăng cường hiệu quả GDTC trong nhà trường.

Đa dạng hoá các loại hình hoạt động GDTC HS nhằm đáp ứng với đổi mới mục tiêu, nội dung

chương trình đã được đổi mới đồng thời phát huy vai trò của HStrong quá trình học tập rèn luyện thể lực để nâng cao hiệu quả của GDTC trong nhà trường.

2.4.4. Kiểm tra, đánh giá HĐGD môn GDTC ở trường tiểu học theo Chương trình GDPT2018

XDKH kiểm tra, đánh giá HĐGD môn GDTC ở trường tiểu học theo chương trình GDPT2018; Xây dựng phương án sử dụng sân bãi, nhà tập thể chất theo từng đối tượng tập luyện, quy chế sử dụng trang thiết bị.

Kiểm tra, đánh giá hoàn thiện về các văn bản quy định tổ chức hoạt động GDTC cho HS; phải đảm bảo cơ sở pháp lý đầy đủ và toàn diện để hướng dẫn, cũng như chỉ đạo thực hiện được hiệu quả và chuẩn xác. Hiệu trưởng cần phải quan tâm KTĐG hoạt động GDTC của đơn vị về các bước tiến hành, nhân sự, kinh phí, CSVC trang thiết bị, nội dung thực hiện, thanh kiểm tra được đầy đủ, công khai và minh bạch.

3. Kết luận

Hoạt động giáo dục môn GDTC ở trường tiểu học theo Chương trình GDPT2018 chiếm vị trí, vai trò quan trọng với mục đích chính là giúp HS phát triển thể chất, tinh cảm, thẩm mỹ để hình thành những yếu tố đầu tiên của nhân cách HS, làm động lực cho quá trình học tập các giai đoạn tiếp theo. Trên cơ sở phân tích kết quả nghiên cứu về lý luận HĐGD môn GDTC ở trường tiểu học theo chương trình GDPT2018, tác giả đề xuất 4 biện pháp cơ bản quản lý HĐGD môn GDTC ở trường tiểu học theo Chương trình GDPT2018; góp phần nâng cao hiệu quả hoạt động GDTC thực hiện mục tiêu giáo dục toàn diện cho HS tại các trường tiểu học.

Tài liệu tham khảo

[1]. Ban Chấp hành TƯ (2013), *Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng XHCN và hội nhập quốc tế*. Hà Nội

[2]. Bộ Giáo dục & Đào tạo (2016), *Thông tư số 03/VBHN - BGDĐT, ngày 28 tháng 9 năm 2016 Ban hành Quy định đánh giá HS tiểu học*. Hà Nội

[3]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Chương trình GDPT môn GDTC, (Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26 tháng 12 năm 2018)* Hà Nội.

[4]. Bộ Giáo dục & Đào tạo (2020), *Điều lệ trường Tiểu học*. Hà Nội

[5]. Bộ Giáo dục & Đào tạo (2020), *Thông tư số 27/TT- BGDĐT, ngày 04 tháng 9 năm 2020 Ban hành Quy định đánh giá HS tiểu học*. Hà Nội